

Vergaderjaar 2022–2023

21 501-07

Raad voor Economische en Financiële Zaken

36 045

Situatie in de Oekraïne

Nr. 1914

BRIEF VAN DE MINISTER VAN FINANCIËN

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 13 december 2022

Op verzoek van uw Kamer informeer ik uw Kamer, mede namens de Minister van Buitenlandse Zaken, over de besluitvorming over het opschorten van middelen voor Hongarije uit hoofde van de MFK-rechtsstaatsverordening, het Hongaarse herstelplan, de financiële steun aan Oekraïne voor 2023 en over de minimumbelasting voor multinationals (ook bekend als Pijler 2). Deze brief betreft een aanvulling op de Kamerbrieven van 7 oktober¹, 25 november², 30 november³ en 8 december⁴.

Gisteravond is er in het Comité van Permanente Vertegenwoordigers (Comité des représentants permanents: COREPER) afzonderlijk akkoord bereikt over deze vier dossiers. De gevonden overeenstemming is in lijn met de Nederlandse inzet zoals beschreven in de hierboven genoemde brieven. Er volgt nog een schriftelijke procedure om de besluitvorming in de Raad formeel af te ronden. De termijn voor lidstaten om te reageren eindigt naar verwachting op woensdag 14 december 2022, einde dag.

MFK-rechtsstaatsverordening

Op verzoek van een aantal lidstaten heeft de Commissie de Raad op 9 december jl. middels een brief een actualisatie gestuurd van haar Mededeling d.d. 30 november jl. met een beoordeling van de voortgang in de implementatie en uitwerking van de corrigerende maatregelen waaraan Hongarije zich heeft gecommitteerd in het kader van de MFK-rechtsstaatsverordening. Dit om ook de stappen die Hongarije heeft genomen in de periode na 19 november 2022 mee te kunnen nemen bij de besluitvorming door de Raad. In de brief stelt de Commissie dat er slechts

¹ Kamerstuk 21 501-20, nr. 1871.

² Kamerstuk 21 501-07, nr. 1909.

³ Kamerbrief over uitvoeringsbesluit Hongarije en MFK-rechtsstaatsverordening | Kamerstuk | Rijksoverheid.nl.

⁴ Kamerstukken 21 501-07 en 36 045, nr. 1912.

sprake is van minimale wijzigingen ten opzichte van de beoordeling in haar Mededeling d.d. 30 november jl. De zorgen over het ontbreken van meer structurele, horizontale corrigerende maatregelen om de problemen in Hongarije aan te kunnen pakken zijn onvoldoende weggenomen. Het gaat hierbij onder andere om de bevoegdheden van de Integriteitsautoriteit en de rechterlijke toetsing van niet-vervolgving van corruptie. De door de Commissie gesignaleerde risico's voor de EU-begroting zijn hierdoor evenmin weggenomen. De Commissie geeft daarom aan haar eerdere voorstel aan de Raad om 65% van de drie Cohesieprogramma's op te schorten te handhaven. Nederland steunt deze beoordeling en heeft zich er de afgelopen weken voor ingezet om steun van een gekwalificeerde meerderheid van lidstaten voor het Commissievoorstel te realiseren.

Een gekwalificeerde meerderheid van lidstaten was van mening dat het percentage op te schorten middelen iets verlaagd kon worden van 65% naar 55%. Deze aanpassing had niet de voorkeur van het kabinet. De Commissie heeft kennis genomen van deze wijziging door de Raad en gaf aan de 55% voldoende dicht bij haar voorstel te achten om hier niet tegen te zijn. Overeenkomstig de inzet beschreven in de Kamerbrief van 30 november jl., kon Nederland zich aansluiten bij de gekwalificeerde meerderheid in de Raad. Met dit besluit is aangetoond dat de MFK-rechtsstaatsverordening, die mede door de Nederlandse inzet tot stand is gekomen, door de Commissie serieus is ingezet en werkt. Hiermee heeft de EU ook in de toekomst een stevig instrument in handen om de EU-begroting te beschermen tegen fundamentele tekortkomingen op het gebied van de rechtsstaat. Nederland heeft daarom in COREPER aangegeven in te kunnen stemmen met het aangepaste Raadsbesluit.

Hongaarse herstelplan

Tijdens het COREPER is ook akkoord bereikt over het Hongaarse herstelplan. Nederland heeft als enige lidstaat, overeenkomstig de inzet beschreven in de Kamerbrief van 30 november jl., zich onthouden van stemming. Met deze onthouding onderkent het kabinet dat de Commissie de mogelijkheden die het RRF-uitvoeringsbesluit biedt om hervormingen op gebied van rechtsstatelijkheid af te dwingen goed heeft benut. In het herstelplan zijn, in lijn met de Nederlandse inzet, vier mijlpalen opgenomen over de onafhankelijkheid van de rechterlijke macht. Ook committeert Hongarije zich middels het herstelplan aan de verdere implementatie en uitwerking van de corrigerende maatregelen die zijn genomen in het kader van de MFK-rechtsstaatsverordening. In het RRF-uitvoeringsbesluit is expliciet opgenomen dat deze mijlpalen gerealiseerd moeten zijn voordat Hongarije een eerste verzoek doet tot uitbetaling. Dit verdient onze steun en waardering. Nederland zal erop toezien dat de Commissie dit zorgvuldig doet. Middels een onthouding geeft het kabinet ook een duidelijk signaal aan Hongarije dat de Hongaarse regering onvoldoende aantoonde gecommitteerd te zijn aan de gedeelde waarden van de Europese Unie, en aan het zetten van de stappen die nodig zijn om de zorgen op dat terrein weg te nemen en het wederzijdse vertrouwen te herstellen. De structurele rechtsstaatsproblematiek in Hongarije vereist doorlopend waakzaamheid en het blijft noodzakelijk om druk uit te oefenen om Hongarije te bewegen tot verdere hervormingen. Het kabinet zal dan ook zorgvuldig blijven volgen hoe de situatie in Hongarije zich ontwikkelt.

Liquiditeitssteun Oekraïne en de minimumbelasting voor multinationals

Het kabinet heeft zich er de afgelopen tijd voor ingezet om alsnog EU-eenheid te verkrijgen voor de benodigde financiële steun van de Unie aan Oekraïne en de Europese implementatie van Pijler 2. Het is zeer

positief dat de Raad nu in principe tot overeenstemming is gekomen over deze twee belangrijke dossiers. De steun aan Oekraïne kan nu doorgang vinden zoals oorspronkelijk beoogd, met een garantie van alle lidstaten via de marge in het Eigenmiddelenbesluit. Net als voor de andere dossiers loopt voor Pijler 2 een schriftelijke procedure tot en met woensdag 14 december voordat het akkoord definitief wordt bekrachtigd. Uw Kamer wordt in het volledige verslag van de Eurogroep en Ecofinraad van 5-6 december geïnformeerd over de afloop van de schriftelijke procedure.

De Minister van Financiën,
S.A.M. Kaag